

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 39507-07-14 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

התובעים
1. מיה מוגרבי לפינר
2. יובל לפינר

ע"י ב"כ עו"ד גיל רון ועו"ד אהרון רבינוביץ

נגד

הנתבע
בנק דיסקונט לישראל בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד בעז פייל ועו"ד גיתית רמות-אדלר

פסק דין

בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת תובענה ייצוגית.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

1. התביעה עוסקת בטענת התובעים כי הנתבע ("הבנק") חייב לקוחות שניהלו חשבונות סטודנט בעמלות שעלו על התעריף המוצג בתעריפון. תעריפון הבנק אינו מבחין בין סוגי סטודנטים. אף על פי כן הבנק החיל עדכון תעריפים בסוגים שונים של עמלות על חשבונות סטודנט חדשים בלבד, ולא על בעלי חשבונות סטודנט קיימים. מפרסומי הבנק לא ניתן ללמוד שהתעריפון המפורסם חל רק על מי שפתחו חשבון סטודנט באותה שנה, או בכלל כי קיימים חשבונות סטודנט מסוגים שונים. לטענת התובעים האבחנה בין הסטודנטים החדשים לבין אלו שחשבונותיהם הוגדרו חשבון סטודנט בשנים קודמות, פסולה. הבנק הפר את החובה הקבועה בסעיף 9' בחוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א – 1981 ("חוק הבנקאות") שלפיה עליו לגבות עמלות בהתאם לתעריפון בלבד. לטענת התובעים, הבנק הפר גם חובה חוזית שנטל על עצמו מכוח הפרסומים.

2. לטענת הבנק התובעים טעו בהנחה שחבילת ההטבות שסיכמו עם הבנק באופן קונקרטי נתונה לעדכון בהתאם לחבילות שיוצעו ללקוחות אחרים, במועדים מאוחרים יותר. אין להנחה זו זכר בחוזה בין הצדדים. הבנק והתובעים כרתו הסכם קונקרטי שכולל תנאים מסוימים ותקופה קצובה, ולא הוסכם על שינוי תנאים אלו בשום שלב. זאת ועוד, בחלק מן המקרים התנאים שהציע הבנק לסטודנטים בשנים המאוחרות היו פחות אטרקטיביים ועל כן קבלת התביעה עלולה לפגוע בחברי הקבוצה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 14-07-39507 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

1 .3 ביום 9.11.2016 ניתנה החלטתי אשר אישרה את התובענה הייצוגית, אך לתקופה קצרה מזו
2 שהתבקשה בבקשת האישור (7 שנים לפני הגשת הבקשה ועד אישורה). הבקשה אושרה לתקופה
3 שמיום 1.7.2008 ועד 1.8.2012. בלבד. שני הצדדים ערערו על ההחלטה. ביום 28.10.2018 ניתן
4 פסק הדין ברע"א 9617/16 וע"א 10031/16 **בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' מיה (מוגרבי) לפינר**
5 שאישר את התביעה גם בנוגע לתקופה שלאחר אוגוסט 2012, ועד יום 21.7.2014.

7 .4 לאחר שהוגשו כתב תביעה מתוקן וכתב הגנה הודיעו התובעים בק"מ שהתקיים ביום 30.1.2019
8 על כוונתם להגיש בקשה לכלול גם את מי שעילת התביעה שלו נוצרה לאחר 21.7.2014, בהתאם
9 לסעיף 10(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו - 2006. יצוין כי בקשה שהוגשה לבית המשפט
10 העליון לתיקון פסק הדין בענין זה נדחתה.

11 12 .5 קבוצת התובעים הוגדרה בבקשת האישור כך:

13 "כלל לקוחות המשיב אשר חשבונם מוגדר כחשבון סטודנט (או בשם דומה,
14 כגון "אקדמיק") וחשבונם חויב בעמלות בסכום או בשיעור העולה על אלה
15 שהוצגו בתעריפון העמלות או בפרסומי המשיב, כל זאת החל משבע שנים
16 לפני הגשת בקשה זו ועד הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה".

17
18 בהחלטת האישור אושרה הקבוצה הבאה:

19 "בעלי חשבון סטודנט אשר החל מיום 1.7.2008 (מועד כניסת תיקון מס' 12
20 בחוק הבנקאות לתוקף) ועד 1.8.2012 (מועד חלות התעריפון אשר כינה
21 לראשונה את הסטודנטים בקבוצת "אקדמיק 2012") לא קבלו את ההטבות
22 הנזכרות בתעריפונים הרלוונטים לגביה".

23
24 בהחלטת בית המשפט העליון נכתב:

25 "אציע לחבריי לקבל את הערעור במונן זה שייקבע שמתקיימים התנאים
26 לאישור תובענה כייצוגית בעילה של הפרת הוראת סעיף 9 לחוק הבנקאות
27 (חובת הגבייה לפי התעריפון); וזאת ביחס לכל התקופה שבגינה הוגשה בקשת
28 האישור, החל מיום 1.7.2008 ועד ליום 21.7.2014 (מועד הגשת בקשת האישור)
29 – ובהתאם גם תוגדר הקבוצה המיוצגת..."

30 ובסופו של תהליך, בהסדר הפשרה שהוגש ביום 2.12.2019 בעקבות גישור מוצלח, הסכימו
31 הצדדים להגדרת הקבוצה בדומה להגדרה בבקשת האישור, אך לתקופה שמיום 1.7.2008 ועד
32 21.10.2016, המועד שבו הופסקה ההתנהלות המתוארת, לפי הצהרת הבנק.

עיקרי הסדר הפשרה

הסדר לעתיד

34
35
36 .6 הבנק הצהיר כי החל מיום 21.10.2016 (לאחר הגשת בקשת האישור) אינו נוהג בשיטה
37 המתוארת בכתב התביעה; כי חוסר הבהירות באשר לתחולת ההטבות בנספח ההטבות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 14-07-39507 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

1 לתעריפוני הבנק הוסדר; וכי הוא מציג באופן ברור מפורט ומובן בתעריפון את העמלות
2 וההטבות הניתנות לחשבונות סטודנטים.
3 אם ירצה להחיל תעריפי עמלות והטבות שונות לחשבונות סטודנטים חדשים, בשונה מבעלי
4 חשבונות סטודנטים קיימים, יציג זאת הבנק במפורש ובברור בתעריפון.
5

הסדר לעבר

7 .7. הבנק יזכה את חברי הקבוצה בשיעור 95% מן הסכום שנגבה ביתר בכל אחד מן החשבונות
8 בהתאם לתחשיב הבנק (תחשיב ביחס לכלל החשבונות של חברי הקבוצה). לסכום זה יתווספו
9 הפרשי הצמדה וריבית בשיעור של 16%.

11 בתוך 60 יום ממועד מתן תוקף של פסק דין להסדר הפשרה יערוך הבנק חישוב פרטני של
12 ההפרש בין העמלות שפורסמו בנספח ההטבות לתעריפון הבנק (במועד גבייתה של כל עמלה)
13 לבין העמלות שנגבו בפועל בחשבונות חברי הקבוצה בתקופת ההסדר, ביחס לכל חשבון של
14 חברי הקבוצה. סכום הפשרה הפרטני יושב ללקוחות הבנק הקיימים תוך 120 ימים ממועד
15 אישור תחשיב הבנק על ידי הממונה, באמצעות זיכוי חשבונו של כל לקוח.

16
17 8. ביחס ללקוחות העבר, שאינם מנהלים כיום חשבון בבנק:

18 א. ככל שסכום הפשרה הפרטני עולה על 35 ₪, הבנק ישלח המחאה ללקוח.
19 ב. ככל שסכום הפשרה הפרטני נמוך מ-35 ₪ יוכלו לקוחות העבר לפנות לב"כ הקבוצה,
20 ולהודיע על רצונם לקבל את התשלום. סכומים אלו ישולמו לחשבון ב"כ הבנק תוך 90 יום
21 ממועד ביצוע ההשבה, והוא ידאג לשלם לחברי הקבוצה הרלוונטיים. כל סכום שלא
22 יבקשו לקוחות העבר לקבל, יועבר לקרן לניהול כספים שנפסקו כסעד לפי סעיף 27א בחוק
23 תובענות ייצוגיות ("הקרן").

24
25 9. הסכום שנועד לתשלום באמצעות המחאות ולא נפרע, וסכומים נוספים שלא שולמו מכל סיבה
26 שהיא, לרבות כאלו שלא יחולקו על ידי הממונה – יועברו לקרן.

27
28 10. הצדדים בקשו למנות רו"ח ממשדד רו"ח זיו האפט, המבקר החיצוני של הבנק, ממונה לביצוע
29 הסכם הפשרה. לדבריהם הממונה מכיר את מערכות הבנק, ויבדוק באופן אפקטיבי ויעיל את
30 תוכן ההסכם ואת יישומו.

31 הממונה יודא כי ההסדר יבוצע במלואו; יודא נכונות הצהרות הבנק והתחייבויותיו בנוגע
32 לעתיד; יבקר את איתור חברי הקבוצה; יבדוק את חישוב הסכום המגיע לכל חבר קבוצה;
33 ויבטיח השבת הכספים. לאחר השלמת יישום הסכם הפשרה יגיש דו"ח מפורט לבית המשפט.
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 39507-07-14 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

11. הבנק סבר שאין צורך במינוי בודק משום ששיעור ההשבה הכספית מחושב בצורה פשוטה; ההסדר התגבש במסגרת הליך גישור; הצדדים הסכימו על מינוי רו"ח מבקר של הבנק, שיפקח על ביצוע ההסכם; ומשום שמינוי בודק ישית הוצאות נוספות על הצדדים ויעכב את ביצוע ההסדר.

התובעים לא התנגדו לכך שלא ימונה בודק.

12. אשר לגמול ולשכר הטרחה: הצדדים המליצו כי ישולם לשני התובעים גמול בשיעור 6% משווי ההשבה לקבוצה בתוספת מע"מ ושכר טרחה לבאי כוחם בשיעור 16.5% בצרוף מע"מ משווי ההשבה בפועל לקבוצה (כלומר מהסכום שיושב בפועל לחברי הקבוצה ולקרן).

עוד הוסכם כי שווי ההטבה לציבור יחושב לפי שיעור 150% משווי סכום ההשבה בפועל.

13. הבקשה לאישור הסדר פשרה שהגישו הצדדים פורסמה לעיון הציבור ונמסרה לעיון היועץ המשפטי לממשלה.

לא נתקבלו התנגדויות להסכם הפשרה.

14. היועץ המשפטי לממשלה הגיש ביום 21.5.2020 הודעה כי הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים אינם מתנגדים להסדר הפשרה, אך ביקש להעיר לעניין אופן חישוב שכר הטרחה שהומלץ ע"י הצדדים:

חישוב ההטבה לציבור לפי 150% משווי ההשבה בפועל נערך באופן מלאכותי לצורך הגדלת שכר הטרחה והגמול. יש לקבוע את הגמול ושכר הטרחה לפי מדרגות אחוזים מן הפיצוי בפועל, ולא באמצעות הגדלת אחוזי ההטבה לציבור. אם ההסדרה העתידית משמעותית במידה שמצדיקה העלאת שכר הטרחה, יש לעשות זאת במסגרת קביעת אחוזי שכר הטרחה, ולא באמצעות ניפוח מלאכותי של סכום הפיצוי, שממנו ייגזרו הגמול ושכר הטרחה.

דיון

15. לאחר עיון בהסדר הפשרה, אני סבורה כי הסדר הפשרה ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ועונה לדעתי על דרישות סעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות שזו לשונו:

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 39507-07-14 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

1
2 ההסדר שגובש על ידי הצדדים נותן מענה לנושא התובענה הייצוגית ומפצה את חברי הקבוצה
3 בסכום של 95% מהפרשי העמלות שנגבו מהם, בצרוף ריבית מסוימת. הלקוחות הקיימים יזכו
4 בתשלום ישיר לחשבונם ולקוחות העבר יקבלו המחאה. סכומים שלא ישולמו מכל סיבה שהיא
5 – יועברו לקרן. בנוסף לפיצוי הכספי התחייב הבנק להסדרה עתידית, והצהיר כי אינו נוהג
6 בשיטה המתוארת בכתב התביעה החל מיום 21.10.2016; כי יציג באופן ברור מפורט ומובן
7 בתעריפון את העמלות וההטבות הניתנות לחשבונות סטודנטים; וכי אם יחיל תעריפים עמלות
8 והטבות שונות לחשבונות סטודנטים חדשים, בשונה מקיימים, יציג זאת במפורש וברור
9 בתעריפון. הבנק אכן הציג את התעריפון, שעולה בקנה אחד עם האמור בהסדר הפשרה (החלטה
10 מיום 21.1.2020).

11
12 16. כאמור לעיל, הגדרת הקבוצה מרחיבה את קבוצת הזכאים באופן שכורך את התקופה כולה, עד
13 שינוי ההתנהלות, וכך ראוי ורצוי. ב"כ התובעים יואילו לתקן בהתאם את הגדרת הקבוצה
14 המיוצגת בפנקס התובענות הייצוגיות, תוך 10 ימים.
15

מינוי בודק

16
17 17. בנסיבות העניין לא ראיתי לנכון למנות בודק, ולהכביר הוצאות. השבת הסכומים היא בשיעור
18 ראוי להסדר פשרה, וביצוע יזכה לפיקוח הממונה שהוסכם על הצדדים.
19

גמול ושכר טרחה

20
21 18. הצדדים המליצו לשלם לשני התובעים גמול בשיעור 6% משווי ההשבה לקבוצה בתוספת מע"מ,
22 ושכר טרחה לבאי כוחם בשיעור 16.5% בצירוף מע"מ משיעור של 150% משווי ההשבה בפועל
23 לקבוצה. שיעור זה מבטא את התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לשינוי התנהלות הבנק
24 בעתיד.
25

26
27 הגם ששיעורי הגמול ושכר הטרחה עולים בקנה אחד עם המקובל לפי ע"א 2046/10 **עזבון המנוח**
28 **משה שמש נ' רייכרט** (23.5.2012), לא ראיתי מקום להגדיל את הסכום על ידי הגדלת בסיס
החישוב ל-150% מערך ההשבה.

29
30 אמות המידה המקובלות בפסיקה נפסקו בהלכת רייכרט ואין צורך להוסיף עליהן אמת מידה
31 נוספת לחישוב, כגון מידת ההשפעה של ההסדר העתידי. ראו לענין זה עמדות שונות של כבי
32 השופטים גרוסקופף וקינר בשני הסדרי פשרה שנדונו בת"צ (מרכז) 22715-11-16 **יובל לפינר נ'**
33 **בנק מזרחי טפחות** (18.2.2018, 4.8.2019) (על פסק דינו של כבי השופט קינר הוגש ערעור בע"א
34 6297/19). ניתן להתייחס להשפעת ההסדר העתידי ע"י הגדלת אחוזי שכר הטרחה מתוך סכום
הפשרה, לפי הענין. בענייננו, מקום שהסדר הפשרה מבטא תועלת ממשית לעבר (השבה של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 14-07-39507 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

1 95% ולעתיד, ומקום שהשגתו דרשה פרק זמן ארוך והתדיינות מלאה בבקשת האישור כאן
 2 ובערעור – אני סבורה כי ראוי להוסיף על שכ"ט שהצדדים המליצו עליו ללא הגדלת סכום
 3 הבסיס, באופן שהגמול יעמוד על 7% ושכ"ט על 20% בתוספת מע"מ.
 4
 5 19. החישוב באחוזים אלו ייערך מתוך סכום ההשבה בפועל, עד 5 מליון ₪. ככל שהסכום יעלה על
 6 סכום זה, על חלק השווי שבין 5 - 10 מליון ₪ ישולמו גמול ושכ"ט בשיעור 15%; על חלק השווי
 7 שבין 10 – 20 מליון ₪ ישולמו גמול ושכ"ט בשיעור 10%; ועל היתרה, ככל שתהיה, ישולמו
 8 גמול ושכר טרחה בשיעור 7.5%. הכל בצרוף מע"מ ככל שהוא חל. החלוקה בין הגמול לשכר
 9 הטרחה תהיה לפי היחס שקבעו התובעים וב"כ ביניהם.

10
 11 20. התובעים וב"כ נדרשים לפקח על ביצוע הסדר הפשרה. על כן ישולם לתובעים ולבאי כוחם סכום
 12 המשקף את מחצית הגמול ושכר הטרחה הצפויים מן הסכום שחושב לטובת הקבוצה, תוך 30
 13 יום. יתרת הגמול ושכר הטרחה תשולם לפי החלטה נוספת שתינתן לאחר שב"כ התובעים יודיע
 14 כי קיבל את נתוני התשלום מן הבנק ומרו"ח הממונה, בחן אותם, ומצאם מתאימים להסדר
 15 הפשרה.
 16

17

סיכום

18 21. ענייננו עומד בדרישות סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות: ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב
 19 בעניינם של חברי הקבוצה. התובענה עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית
 20 הקבועים בסעיפים 3,4 ו-8 לחוק תובענות ייצוגיות, והסדר הפשרה הוא הדרך היעילה
 21 וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.
 22 על כן אני מאשרת את הסכם הפשרה, ונותנת לו תוקף של פסק דין.
 23

24 22. הסכום שיועבר לקרן ייועד לנושאים הקשורים להגנה על לקוחות הבנקים.
 25

26 23. קבוצת התובעים:

27 "לקוחות הבנק בהווה או בעבר, שהינם או היו בעלי חשבונות סטודנטים, למעט קבוצות
 28 ההטבה "בוגרי תואר" ו"אקדמיק תארים מתקדמים", ואשר בחשבונותיהם נגבו עמלות
 29 בתעריפים הגבוהים מהתעריפים שהוצגו בנספח ההטבות לסטודנטים (נספח א' לתעריפון)
 30 במועד גביית העמלות, וזאת בתקופות ההטבה הרלוונטיות לכל קבוצה, לאורך תקופת
 31 ההסדר".

32 **התובעים הם:** גבי מיה מוגרבי לפינר ומר יובל לפינר **באי כוחם הם:** עו"ד גיל רון ועו"ד אהרן
 33 רבינוביץ.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 39507-07-14 מוגרבי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ

- 1 עילות התביעה הן, כנטען בבקשת האישור: הפרת סעיפים 9ט' ו-9" לחוק הבנקאות (שירות
2 ללקוח) תשמ"א – 1981; הפרת חובה חקוקה, הפרת חוזה, הטעיה, רשלנות, עשיית עושר ולא
3 במשפט, הפרת החובה לנהוג בתום לב ובדרך מקובלת בביצוע חיוב חוזי, והפרת חובת הנאמנות
4 המוגברת המוטלת על תאגיד בנקאי.
- 5 **הסעדים שנתבקשו**: השבת הסכומים שגבה הבנק מעבר לשיעורים שהוצגו בתעריפון או
6 בפרסומים בתוספת הפרשי הצמדה וריבית (לפי ריבית חובה), וצו שיאסור על גביית היתר
7 הנטענת.
- 8
- 9 24. אני מאשרת את ההודעה שהצדדים נסחו, אך יהיה עליהם להוסיף עליה פסקה בדבר שכר
10 הטרחה והגמול, כפי שנפסקו, וכן תיקון בדבר מינוי רו"ח. המודעה תפורסם, כהסכמת
11 הצדדים, בעתון "ידיעות אחרונות" או "ישראל היום" וכן באחד העתונים הכלכליים ("דה
12 מרקר", "גלובס" או "כלכליסט"), וכן בעתון יומי נפוץ בשפה הערבית, בתרגום לערבית, וכן
13 בתרגום לשפה הרוסית, בעתון יומי בשפה הרוסית. המודעה תפורסם תוך 10 ימים באותיות
14 שגדלן לא יפחת מ-3 מ"מ.
15
- 16 כן תפורסם ההודעה באתר האינטרנט של הבנק, למשך כל תקופת ביצוע ההסכם.
- 17
- 18 25. המזכירות תואיל לשלוח עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות
19 הייצוגיות.
- 20
- 21 26. נקבעת תזכורת פנימית לבחינת בצוע ההסכם, ליום 1.6.2021.
- 22
- 23 ניתנה היום, ט' תשרי תשפ"א, 27 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.
- 24

אסתר שטמר, שופטת

25
26

